

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cena: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.303

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Papeževa okrožnica o sedanji krizi.

Papež Pij XI. je izdal okrožnico, ki jo je objavil 19. maja vaticanski list Osservatore Romano. V njej razpravlja sv. Oče o sedanji svetovni krizi, preiskujoč vzroke, ki so dovedli do tega velikega zla, in navajajoč sredstva za njegovo ozdravljenje. Iz te važne okrožnice, ki se v njej vrhovni poglavar katoliške Cerkve z resnimi, karajočimi, opominjajočimi in spodbudnimi besedami obrača na vse narode in vse človeštvo, objavljamo v naslednjem glavne misli.

Krivda umazane sebičnosti.

Človeštvo so sicer v gotovih presledkih vedno zadevale nezgode in nesreče, ki so nastopale zdaj v enem zdaj v drugem delu sveta, danes pa je vse človeštvo brez izjeme udarjeno po finančni in gospodarski krizi, ki se tembolj nerazvozljivo zapleta, čim dalje traja. Razlog tej krizi je v pohlepu in dobičkaheljnosti. Pohlep je dovedel človeštvo do tega zla. Iz pohlepa prihaja medsebojno nezaupanje, ki opustoša trgovino in vse človeške odnose; iz pohlepa se poraja svet, ki smatra vsak dobiček drugega kot lastno škodo; iz pohlepa izhaja sebičnost, ki vse ureja in podrejuje lastnemu dobičku, ne da bi se brigala za blagor bližnjega, ampak barbarsko tepta pravice drugih. Iz tega se razlaga nepravilna razdelitev zemskih dobrin, radi katere se nahaja bogastvo narodov nakopičeno v rokah maloštevilnih zasebnikov, ki po svoji dragi volji urejajo svetovni trg v ogromno škodo ljudstva.

Nekrščanski nacionalizem.

Ta sebičnost tudi izrablja upravičeno ljubezen do naroda in domovine, ki jo krščanska ljubezen ne graja, marveč urejuje in posvečuje. Tako postane sebičnost glavno vodilo odnošajev med narodi in državami. Kar bi se smatralo med posamezniki kot nemoralno, se v odnošajih med občestvi in narodi ima za dovoljeno in še vrše največji zločini pod svetim imenom narodnega čuvstva. Namesto velike zapovedi ljubezni in človeškega bratstva, ki objema vse narode kot eno samo družino pod nebeskim Očetom, stopa sovraštvo kot vodilni princip javnega življenja, tako da se teptajo ona sveta načela, ki so doslej v krščanski družbi bila merodajna za skupno življenje.

Organizirano brezboštvo.

Brezboštvo je vedno obstajalo, toda, kar označuje sedanji položaj v tem po-

gledu, je okolnost, da je brezboštvo širokopotezno organizirano, razpredeno po vsem svetu in pripravljeno za napad in za borbo. Ta v resnici peklena propaganda se poslužuje vseh človeških naprav, počenši od posebnih brezbožnih visokih šol do ljudskih šol, kjer se zastrupljajo z brezboštvom najnežnejša srca; od teatrov do kinematografov, gramofona in radia; od knjige v vseh jezikih do posebnih brezbožnih razstav in obhodov; od predavanj do podob. Propagatorji tega brezboštva, išoč vzrokov splošne bede, stavljajo Gospodov križ, ki je znamenje ponižnosti in revščine, v eno vrsto z znaki moderne imperializma, kakor da bi vera bila zaveznica onih temnih sil, ki povzročajo toliko zla sodobnemu človeštvu. To je peklenko početje, ki ima žalibog velikokrat uspeh, tako da se borba proti Bogu združuje z borbo za vsakdanji kruh, za lastno streho in košček zemlje, za mezde in stanovanja, kakor pristoja človeškemu dostojanstvu. Na ta način se protiverska propaganda poslužuje v svoje namene tako zakonitih in pravičnih zahtev kakor najbolj grdih nagonov, kakor da bi božanski moralni red bil v protislovju s srečo človeštva in ne nasprotno: edina resnična zaščita človeka in njegovega dostojanstva!

Vsi v eno fronto proti neredu in nasilju!

Spričo tolikih žrtev, ki padajo v mreže brezboštva, je treba opozoriti svet na to, kaj bi se zgodilo, če bi Bog, tako strašno žaljen od svojih stvorov, pustil v svoji pravičnosti svobodno pot temu razrušilnemu toku ter se ga poslužil kot biča, da kaznuje svet! Zato je treba, da se vsi dobri ljudje združijo proti temu zlu v borbi za Boga ali proti Bogu, v kateri gre za osnovno vprašanje in katera bo odločila usodo človeštva bodisi v politiki in gospodarstvu, bodisi na polju morale, znanosti in umetnosti, bodisi v državi ali družini, na Zapadu in na Vzhodu. Mi pa rotimo tako posameznike kakor narode, da se znebijo napačne in nizke sebičnosti, ki zasleplja tudi sicer najbolj svetle duhove in osuši vsako še tako plemenito podvzetnost, kakor hitro ta zahteva žrtev majhnih interesov. V tej borbi se morajo združiti ne samo pravi katoliki, ampak vsi, ki še priznavajo in častijo Boga, ako nčejo, da zavladata nered in nasilje.

Za socialno pravičnost.

Vemo, da se morajo v tej borbi rabiti vsa zakonita zgolj človeška sredstva, ki so v naših rokah. Zato smo se, sledeč svetlemu zgledu svojega predhodnika Leona XIII. s svojo okrožnico

»Quadragesimo anno« z največjo odločnostjo zavzeli za bolj pravično razdelitev gmotnih dobrin in smo naznačili najbolj učinkovita sredstva, ki edina morejo vrniti zdravje in moč bolnemu socialnemu telesu in vrniti njegovim ranjenim članom mir in red. Zakaj neodoljiva težnja po dostojni sreči tudi na zemlji je položena v človeško srce od Stvarnika vseh stvari in krščanstvo je vedno priznavalo in pospeševalo z vsemi sredstvi pravična prizadevanja resnične kulture in zdravega napredka, da se človeštvo prav razvija in izpopolnjuje. Toda spričo satanskega sovraštva proti veri je treba, da se zatečemo tudi k nadnaravnim sredstvom, ki so predvsem molitev in pokora.

Molitev, pokora, vrnitev k Bogu!

Človek, ki moli, gleda navzgor, dviga svojega duha do višjega sveta, ki ga preišča in ki po njem hrepeni. Človeštvo, ki moli, ne izgubi prave sredine, ki poleg pridnega dela ne pozablja na mirno in zmerno uživanje in duševno izpopolnjevanje. Drugo sredstvo, da se svet dvigne iz sedanjega močvirja, jo duh pokore. Človeštvo se je v dobi velikih nesreč vedno zatekalo k molitvi in pokori. Danes so premnogi izgubili smisel za idejo zadoščenja in pokore. Toda zelo so nespametni tisti, ki smatrajo dela pokore, zadoščenja in mrtvičenja sebičnih nagonov za »premagano stališče prošlosti«, zakaj nikakor se ne bo premagalo sedanje stanje, ako se z zdržnostjo in samopremagovanjem ne izkorenini sebični pohlep, ki je izvor sodobne bede.

Molitev in duh pokore sta torej tiste dva mogočna duhova, ki ju je nam Bog dal, da se povrnemo k Njemu, blodeči sem in tja brez vodnika. To sta tista duhova, ki moreta razgnati temo in odstraniti prvi in poglaviti vzrok vsakega upora, ki je upor človeka zoper svojega Boga. Odločitev pa je v rokah človeštva samega: ali se bo izročilo tema blagodejnima in blagohotečima duhovoma in se spokorilo, ponižno in skrušeno vračajoč se k svojemu Gospodu in Očetu usmiljenja — ali pa se bodo ljudje izročili svojim strastem in zavrgli še tisti ostanek sreče, ki jim je ostala na zemlji, prepuščajoč se duhu maščevanja in razrušitve. Nam pa ne preostaja ničesar drugega, kakor da pozivljamo ta ubogi svet, ki je prelil toliko krvi in odprl toliko grobov, ki je uničil toliko vrednot in del kulture, ki je oropal kruha in dela toliko ljudi, z nežnimi besedami bogoslužja: Ljudstvo moje, vrni se k svojemu Gospodu in Bogu!